

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΚΙΦΡΟΝΑ

Λ'

ὡς ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ μας πρόγονοι τὶς περιήρημες fausses-maigres, που εἶχαν τόση πέρασι στὴν αὐτὴ τῶν βασιλέων τῆς Φραντζας — ἐκεῖνες που εἶχαν ξετρελλάνει τὸν ἄπιστον Γαλλεῦράνδο; Εἶχαν πλουτίσει τὴν τρισεπίλετη γλῶσσά των μὲ καμμιὰ λέξι ἀντίστοιχη πρὸς τὴν τόσο χαριτωμένη τῶν Γάλλων;

Ὅχι ἀπὸ ἄλλη διάθεσι παρὰ ἀπὸ φιλόλογικὴ περιέργεια θὰ θυμίσω εἰς ὅσους με διαβάσουν ἕνα ὁμορφο γράμμα τοῦ Ἀλκίφρονος — τῶν ἐν Κορὴνθῳ ἐταιρῶν ταῖς ἐν Ἄστει. Διαβάζομε στὸ γράμμα αὐτό, τεχνουργημένο ἀττικὸ πετραδί γεμᾶτο κουρκουσουρεῖα καὶ ζήλεια γιὰ τὴ Λαΐδα που τότε εἶχεν ἀρχίσει τὸ γλυκοχάραγμα τῆς τὸ ἐταιρικὸ:.. ἐνδεδυμένη μὲν γὰρ εὐπροσωποιότη ἐστίν, ἐκδύσα δὲ ὅλη πρόσωπον φαίνεται, οὔτε κατάξηρος οὔτε κατὰσαρκος, ἀλλ' οἷας λέγομεν ἡμεῖς τὰς *ισχνεγχύλους*. Ἴδου λοιπὸν οἱ προγονικὲς μας fausses-maigres! Καὶ ἄς μὴ μου κατηγορήση κανεὶς λεξιλογικόν... ἐθνικισμόν, ἅμα γράψω πως ἂν ἡ fausse-maigre εἶναι χαριτωμένη, τρισαχαριτωμένη εἶναι ἢ *ισχνεγχυλος* — βέβαια γιὰ τὴν ἐποχὴ τῆς. Ταιριασμένη ἀπὸ τὸ *ισχνή* καὶ *ἐγχυλος* φανερώνει τὴν ἀδύνατη μὰ γεμάτη, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, ὄχι τὴν ξεραγκιανή, τὴ στεγνή. Ἴσως ἢ λέξις νὰ κρύβῃ κάποιαν εἰρωνεία — τόσο λεπτὴ! Μὰ νὰ μὴν ξεχνοῦμε πως ἡ ἀνασκοπὴ αὐτὴ μας ἔχει φέρει στὴν καρδιὰ τοῦ κόσμου που κυβερνημένος ἀπὸ τὴν ἀττικὴ σοφία καλλιεργοῦσε τὸ λεπταίσθητο ὕφος χωρὶς τὸ ἄξιο του στὴν ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ — οὔτε ἀκόμη στὴν ἱστο-

ρία τῆς Γαλλίας πρὶν ἀπὸ τοὺς καταλυτικούς Ροβεσπιέρους της.

Ἄς συμπληρώσω αὐτὰ καὶ μὲ μιὰ λεξικογραφικὴ παρατήρησι· ἡ λέξις *λοχρέγγυλος* δὲν εἶναι ἀκόμη θησαυρισμένη.

B'

Καὶ ἄφ' οὗ ὁ λόγος γιὰ τὸν Ἀλκίφρονα θὰ γράψω καὶ κάτι ἄλλο πον μας χαρίζει ὁ ἀρχαῖος ἐπιστολογράφος. Εἶναι σχετικὸ μὲ κάποιον περασμένον στὰ χρόνια, που δὲν το εἶχε σὲ καλὸ ὁ εὐλογημένος νὰ ἀφήσῃ στὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων τὶς νεανικὲς του νῆκες ἀνέγγιχτες ἀπὸ τὶς γεροντικὲς του χυλόπιττες. Ἐναν τέτοιο τύπο, γεροπαράξενο καὶ ἐπικούρειο φιλόσοφο, μᾶς ζωγραφίζει ὁ Ἀλκίφρων εἰς ἓνα του γράμμα, γραμμένο τάχα ἀπὸ τὴ Λεόντιον, τὴν περίφημη ἑταίρα, πρὸς τὴ φίλη τὴ Λάμια ποῦ εἶχε νικήσει τὸν ἀνίκητο Δημήτριον τὸν Πολιορκητῆ. Γράφει λοιπὸν ἡ Λεόντιον γιὰ τὸν γέρο της ἑραστή, ὅτι οὐδὲν δυσαρεστότερον, ὡς εἰσικεν, ἐστὶν ἄρτι πάλιν μειρακευομένου πρεσβύτου. Καὶ συνεχίζοντας μας τὸν στολίζει ὅπως καιροὺς ἀργότερα ἢ ὠραία κρεολὴ τὸν ἄμοιρο Μπωντλαίρ. *Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, γράφει, εἰ Ἄδωνις ἦν, ἤδη ἐγγὺς ὀγδοήκοντα γεγονῶς ἔτη, οὐκ ἂν αὐτοῦ ἠρεσχόμεν φθειριῶντος καὶ φιλοσοσοῦντος καὶ καταπεπιλημένου εὖ μάλα πόκοις ἀντὶ πῖλων. Τὸν ἔχει τόσο βαρεθῆ!* — *μέχοι τίνοσ ὑπομενεῖ τις τὸν φιλόσοφον τοῦτον;* Καὶ τὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς ἄς ἔχη τὰς περὶ φύσεως αὐτοῦ κυρίας δόξας καὶ τοὺς διεστραμμένους κανόνας, ἐμὲ δὲ ἀφέτω τὴν φνσικῶς κυρίαν ἐμαντῆς ἀστομάχητον καὶ ἀνύβριστον. Καὶ μὲ ἓνα παράπονο καὶ κάποια ζήλεια γράφει στὴ φίλη της ὄντως ἐγὼ πολιορκητὴν ἔχω τοιοῦτον, οὐχ οἶον σὺ Λάμια Δημήτριον.

Μὰ δὲν ἀρκοῦν ὅλα αὐτὰ. Σωκρατίζει! Εἰρωνεύεται! Καὶ περνᾷ γιὰ Ἀλκιβιάδην κάποιον Πυθοκλέα καὶ τὴ Λεόντιον θέλει καὶ καλὰ νὰ τη φαντάζεται Ξανθίππην. Ὁρισμένως ἂν ὁ Ἀλκίφρων ἤθελε νὰ μας παρουσιάσῃ τὴ Λεόντιον σοφῆ, μιὰ ἀπὸ τὶς *précieuses* τοῦ Μολιέρου, θὰ

ἔφερνε στήν ἄκρη τοῦ φτεροῦ της τοῦ Σωκράτους τὰ λόγια· ἐν ἔτεσιν ἑβδομήκοντα οὐδ' ἂν εἰς λάθοι μωρός ὢν. Καί ὁ γέρος φίλος της ἀπό καιρὸ τα ἔχει περάσει. Κοντὰ στὰ ἄλλα εἶναι καὶ ζηλιάρης. Ἡ Λεόντιον εἶχε κάποιον παιδικὸ φίλον τὸν Τίμαρχο — μπορεῖ νὰ μὴν πῆ τὴν ἀλήθεια στήν καλή της φίλη; Καί ὁ φιλόσοφος της ζητοῦσε νὰ μὴ τον βλέπη. Πῶς νὰ γίνῃ αὐτό! Ἐκείνη τρελλαινότανε γιὰ τὸν ἐκλεκτό της. Καί ὁ θυμὸς της γιὰ τὸν μειρακευόμενον γέροντα δὲν ἔχει ὄρια. Νὰ μὴ βλέπη τὸν Τίμαρχο... — γράφει μὲ σπαραγμὸ στήν πιστὴ φίλη. Ἐκείνον ἕνα βράδου στήν ἀγκάλη του ξεχασμένη ἐδιδάχθηκε τὴν πρώτην Ἀφροδίτην. Καί της ἐπήγαινε χίλια καλά. Ἀλλὰ — καὶ ἄς μὴ συγκινηθῆ ὁ εὐαίσθητος ἀναγνώστης μου που ἡ στεριοθεμέλιωτη ἀγάπη του κρατεῖται μὲ τὰ δῶρα — τὰ μικρότατα προλαμβάνει τῆς ὄρας, ἵνα μηδεὶς φθάσῃ με γευσάμενος.

Ἐναν τέτοιον ἔραστή ἔχει τὴν ἀξίωσι νὰ μὴ τον βλέπη. Μὰ ἐκείνη ὄχι μόνο τὸν γέρο της φιλόσοφο ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς φιλοσόφους μαζί δὲν τους συγκρίνει οὔτε μὲ τὸ δαχτυλάκι τοῦ Τιμάρχου. Ἄφησε τὰ πάντα γιὰ χάρι της. Τόσο πολὺ τὴν ἀγαπᾷ! Καί — τί περιέργο — εἶναι τόσο ὑπομονητικός, ὅταν ὁ γέρος ἀντεραστής τα ἔχει μαζί του. Καί ὁ μὲν νεαρίκος ὢν ἀνέχειται τὸν ὑστερον ἀντεραστήν γέροντα, ὁ δὲ τὸν δικαιότερον οὐχ ὑπομένει. Τί νὰ κάμῃ λοιπόν; Πῶς νὰ τὸν ἐκδικηθῆ γιὰ τοὺς θυμούς του; Νὰ καθίσῃ λίγον καιρὸ κοντὰ στὴ φίλη της; Καί ἔτσι ὁ γέρος ἔραστής καὶ φιλόσοφος, βλέποντας τί ἔχασε, νὰ της στείλῃ μήνυμα νὰ γυρίσῃ κοντὰ του;

Μὰ τί τα θέλετε. Αὐτὴ τὸν Τίμαρχο δὲ θά τον ἀφήσῃ ποτέ της!

Γ'

ἽΟμος ἢ Ἄγια ἢ φωτιά μιὰ πῶσθησε δὲν τὴν ἀνάβει πλιά ἀνθρώπινο προσάναμμα ἢ πυροδότης. . . .

Γουπάρις

Ἄπειρες ὁμορφες σελίδες μας χαρίζει ὁ Ἀλκίφρων, ὁ πιὸ χαριτωμένος ἀρχαῖος ἐπιστολογράφος. Μὲ τὸ ἄβροτό του

γράφωμο, τὸ γλυκὸ καὶ περίτεχνο, μᾶς ζωγραφίζει σὲ πλαστές ἐπιστολές τὸν ἰδιωτικὸ καὶ ξεχωριστὰ τὸν ἔρωτικὸ ἄλεξανδρινὸν βίον μὲ ὑποθέσεις παρμένες ἀπὸ τὴν ἄττικὴ καὶ τὴ μέση καιροφθία. Εἶναι κρῖμα που γιὰ τὴ ζωὴ του δὲν ξέρομε τίποτε — ἀκόμη καὶ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς του ἀκριβῶς. Οἱ εἰκασμοὶ τῶν φιλολόγων τὸν φέρνουν λίγο πιὸ ὕστερα ἀπὸ τὸν Λουκιανό, ὄχι ἀργότερα ἀπὸ τὴν τρίτην ἑκατονταετηρίδα. Καὶ ἔτσι ὁ ἐπιστολογράφος μας ζῆ στὸν κόσμον τοῦ Ἑλληνιστικοῦ πολιτισμοῦ, στὸ πλαίσιον τοῦ ἔρωτιμοῦ καὶ τῆς ἀνησυχίας.

Τώρα πιά ἔχει ἀπὸ καιρὸ σβῆσει ἡ ἡρωικὴ ἐποχὴ τῶν Ἑλλήνων, που λύτρωνε τὴν τραγικὴν τοῦ Νίτσε ψυχὴν. Ἡ Κασταλία ἀνῆκει σὲ νέους Ἀπόλλωνας. Καὶ ἡ *λαλέουσα* παρὰ ποτίζει τὰ σμιλευτὰ ἐπιγράμματα τοῦ Ρουφίνου, τὸν ἔρωτισμὸ τοῦ Μελεάγρου, τὴν *Κόμη τῆς Βερενίκης* τοῦ Καλλιμάχου. Τὰ ποιητικὰ των ἀνάγλυφα ἐκφραστικὰ τοῦ spleen καὶ τοῦ ὑπερπολιτισμοῦ τῆς ἐποχῆς των, αἰσθητικὰ καὶ ἐκλεπτυσμένα ὡς τὴν ὀδύνη, μας ὑποβάλλουν παιχνιδιάρικα καὶ γελαστὰ ἓνα βαθύ μας παράπονον, μιὰ χαρὰ που μας ἔμεινε μυστικὴ. Ὅμορφαίνουν τὸν πόνον. Μας παρουσιάζουν τὴ θλίψιν στεφανωμένη μὲ λουλούδια. Μας χαρίζουν τὸ ἄβρον πένθος καὶ τὴ σοφὴ μελαγχολία. Στὸ διάβασμά των θαρρεῖς πως προβαίνει σὲ νεκρὸ λειμῶνα ἀσφοδέλων.

Οἱ θυμόσοφοι καὶ οἱ δειπνοσοφισταὶ θὰ συζητοῦν ἐκεῖ μὲ φαιδρὴ μελαγχολία τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς κοντὰ στοὺς εὐφρεῖς ποιητὰς — οἱ *μανικοὶ* ἔχουν κάμει φτερά! — ὄχι μακριὰ ἀπὸ ἓνα γαργαλιστικὸ φαγητὸ μὲ γλῶσσες ἀηδονιοῦ καρυκευμένο. Τὴν ἀνία των θὰ τὴν πνίγουν στὸ ρούφηγμα ἑνὸς ξέχειλου ποτηριοῦ. Καὶ θὰ ζητοῦν τὴ λύτρωσιν ἀπὸ τὴν ἀνησυχία στὰ ἀβυσσαλέα μάτια ἑνὸς αἰσθητικοῦ κοριτιοῦ.

Ἐνα ὄρατο πρᾶγμα εἶναι μιὰ παντοτινὴ χαρὰ — εἶπεν ὁ πλαστικὸς Κῆς.